

Alte Drucke

**DE NOTHIS || SPVRIISQVE FILIIS.|| LIBER SINGVLARIS ||
Gabrielis Palaeoti, S. Romanae Ecclesiae || Cardinalis, ac
Bononiensis || Iurisconsulti.|| IN ...**

Paleotti, Gabriele

Frankfurt/Main, 1574/(1573)

VD16 ZV 26219

CAP. LIII.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-149688

- 1 Macula patris afficit filium, & quomodo, num. 3. 5.
- 2 Relictum nepoti videtur contemplatione filij.
- 3 Delictum patris in quibus noceat filio.
- 4 Iustiniani constitutio super hac questione.
- 5 Cur Adami peccatum omnes attingat, non aequè aliorum patrum.
- 6 Aulus instituens nepotem, illius contemplatione, non filij id facit.
- 7 Spurius usufructum habet in bonis filijs ab aulo relictis.
- 8 Quando nec filius patri, nec seruus domino acquirat.
- 9 Quibus casibus nepos ex spurio ab Aulo institui non possit.
- 10 Ab intestato nepotes ex spurio non succedunt Aulo.

C A P. L I I I.

Siquitur vulgata illa apud veteres & recentiores Iuris interpretes, quaestio, an Aulus nepotem ex filio spurio possit instituere, Dynū enim accepimus, a controuerſiam hanc fortè vt nimis dubiam,

a Hæc refert Bal. l. Gallus. §. quidam re. æt.

sub iudice reliquisse. Cynum autē apertè
sensisse, non esse Auo, cum nepote eo testa-
menti factionem, propterea quòd eadem
turpitudinis ratio, quæ filios Nothos à pa-
tribus aliquid capere prohiberet, & ad ne-
potes pertineret, cùm officium Aui erga
nepotē, ex persona filij præcipuè oriatur.
a Rosfredus distinxit, vt si cōtemplatione
patris hæres relictus esset, institutio irrita
censeretur: sin verò nulla habita patris ra-
tione, & tunc relictī compos esset. Post
hos Bartolus *b* nepotem semper institui
posse dixit, dummodò non maximè eui-
denter probaretur id intuitu filij factum,
quod in dubio non esset præsumendū, &
secundum hanc sententiam de facto respō-
dit *c* Baldus acerrimè contrariam Barto-
lo opin. defendere conatus est, *d* suntq;
hæc deinde ab alijs Doctoribus & recen-
tiorib. in utrāq; partem latè disputata. *e*
i Solēt Baldus, & qui eum sequuti sunt, ea
in primis moueri ratione, quòd cū ne-
pos ipse à filio spurio descendat, non po-
test non eandem maculam, veluti à vitiosa
radice conceptam, secum ducere, quæ il-
lum idē ab auita arceat successione, *f*
exemplo Adami primi parentis nostri, cu-
ius labes posteros omnes in perpetuum
potuit afficere. Certum etenim id esse a-
iunt, nihil filio spurio, aut recta via, aut
per

a l. dotem
dedit, de col.
bon.

b in l. Gallus
§. quid si is.

c conf. iis.
Oduis.

d in l. Gallus
§. quidam re-
gē.

e Alex. Sozi.
Cast. d. §. qd si
is. Corn. cōf.
25. in 1. Alex.
74. in 3. Dec.
462.

f Dec. consil.
85. in fin.

per mediam personam, à patre, posse relin-
 qui, *a* quæ res arguit, vt nec nepotem ex
 eo liceat instituere, ex quo vsufructus sal-
 tem ipsi filio acquirendus esset, *b* atq; ita
 fraus legi fieret manifesta. Addūt filios il-
 legitimos idcirco à patre institui prohibi-
 tos, ita vt facilius paterna libido reprime-
 retur, *c* cū commune parentum omniū
 votum sit, ad filios facultates suas omnes
 transmittere, *d* quæ sanè ratio, cū in ne-
 potibus æquè vigeat, *e* nolunt propterea
 2 quicquā in hac re discriminis inter filios
 nepotēsue constitui, præsertim cū quic-
 quid nepoti relinquitur, id filij contem-
 platione proculdubio factum, *f* auusq;
 ita erga illum filij tantū causa affectus vi-
 deatur. *g* Qua ergò ratione Nothus à le-
 ge repellitur, eadem & nepotem ex eo re-
 ijcendum volunt, *h* cū melioris non
 debeant conditionis esse nepotes quàm fi-
 lij. *i* Hæc pro Baldo, qui tamen alibi
 professus est, si constaret institutionem
 hanc minimè intuitu filij factam, sustine-
 ri omnino debere, *k* vt quia esset in testa-
 mento dictum, ne vsufructus ad patrem
 perueniret, quod consilium vti præ cæte-
 ris tutissimum, etiam Bartolus appro-
 bauit. *l* Dum tamen Baldus institutio-
 nem in dubio inutilem esse dixit, quando
 nihil ab Auo de vsufructu expressum est,
 in hoc

a l. i. C. de na-
lib.

b l. cū oportet. C. de bon.
q. lib.

c l. fin. C. de
nat. lib.

d l. rescripto.
vnde lib.

e l. liberorū,
in fi. de verb.
sign.

f Alex. Ias. l.
sed si plures.

g in arrogato
de vulg. & pu.

h l. dotem de
dit. de coll.

bo. l. si fortè.
de Cast. pec.

i l. quæritur,
de bon. liber.

j l. si viua. f.
in nepotib.

k Bald. conf.
146. in 1. alias

438. in 4. in fi.

l Bart. d. f.
quid si is.

in hoc Bartolus ab eo quammaximè dis-
 fenfit, & cū Bartolo crebrior hodie quo-
 que stat opinio, *a* eademq; vt ego arbi-
 tror, æquior multò ac verior. Dixit is, fi-
 lium illis tantum commodis, ob delictū
 patris esse priuandum, quæ ab illius per-
 sona, non ab Auo, aut alijs agnatis pro-
 ficiscerentur. *b* Sic enim & deportatos,
 quibus nihil tanquam spurijs potest relin-
 qui, *c* quoad auitam hæreditatem, nepo-
 tibus nihil nocere, *d* nec patris hæreti-
 ci culpam filio Orthodoxo in successione
 illo esse impedimento, *e* sicut nec ex hæ-
 redatum filium, quamuis iusta de causa,
 ideo nepotem à petenda bonorum posses-
 sione auita repellere. *f* Quæ quidem ar-
 gumēta pro hac parte plurimum sanè vr-
 gent. Sed addo ego, quæstionem hanc vs-
 que à Iustiniani temporibus emerxisse, ob
 idq; ab eo constitutionem editam, quæ &
 adhuc extat, qua apertissimè sanxit, lice-
 re Auo, nepotibus suis legitimis ex natu-
 rali filio, quodcunque liberet relinquere,
 quam & in spurijs, quoniam eadem
 ratio suaderet, locum habere, Accursio,
 seu Francisco filio visum est. *h* Vt planè
 mirer eam inter tot grauissimos Docto-
 res controuersiam vsque ad hæc tempora
 manasse, cuius decisio minimè ampliùs
 dubia esset. Nulla enim, inquit Iustinia-
 nus

a Cor. confir-
 in 3. ver. circa
 sextum. & 25.
 in 1. Feder. 57.
 Dec. 462. Ale.
 74. in 3. & in
 d. 5. quod is.

b l. 3. de in-
 ter. & releg. l.
 emancipati,
 in fin. de sen-
 c. l. 1. C. de hæ-
 re. inst.

d l. 1. §. fin. de
 bon. poss. con-
 tratab. l. si ne-
 cem. §. si de-
 portatus, de
 bon. liber.

e l. cognoui-
 rus, cū Aur.
 seq. C. de hæ.

f l. 3. §. si emā-
 cipatus, de
 contratab.

g l. fin. C. de
 nat. lib.
h Glof. d. l. si.
 Bar. §. quid si
 is.

nus, in nepotem legitima est consequētia, cum leges paternum tantum vitium in filio cohibere voluerint. Omitto nunc quemlibet institui posse, qui expressē prohibitus non reperiatur, *a* nec nepotem, de quo agimus, vlla quod meminērim legere repelli. Omitto leges, quæ filijs illegitimis quid verant relinqui, odiosas esse, nec ad nepotes, quorum diuersa est causa, protrahendas. *b* Sat illud fit, nobiscum Iustiniani constitutionem facere, hac tantum de causa ab eo promulgatam. Cui nihil aduersatur, quod nepotes paternum vitium eadem ex origine ducant, nam hoc & ex rationib. supra per Bar. adductis negatur, & ipsius Iustiniani verbis repugnat, qui nullam legitimam fieri consequentiam in nepotem tradidit. Aliàs sequeretur, vt nec pater ipse spurius quicquam filio legitimo posset relinquere, si cuti ipsi à patre ea de causa consequi nil licuit. Quod enim de Adamo dicitur, id aut aliud pertinet, vt quidam aiunt, nempe ita summi Dei numine iubente, cuius arcana nobis non licet perscrutari, *c* aut dicere ego potiùs, diuersum id longè exemplum esse, cum labes illa ab Adamo primum contracta, ad omnes quotquot nascuntur homines æquo iure semper transmittatur, siquidem omnes sub eadem lege &

con-

a arg. l. extraneum. C. de hær. infir.

b arg. l. cum quidam de lib. & posth.

c Corn. conf. 25. in l. col. 3. arg. cap. duæ sunt. 19. q. 2.

a in d. §. quid
fi is, in fi.

b l. r. C. de
nat. li. cum l.
quid vna, de
regu. iur. in 6.

conditione in lucem edimur, sub qua & is vitam suam peregit. Secus in eo est, qui legitimus ex patre spurio nascitur, hic enim non eosdem, quos pater natales sortitur, unde nec eiusdem conditionis necessarium censeri potest, quod cum ex multis patet, tum ex eo maximè, quod huic non honores & munera publica interduntur, quæ patri suo, eò quod nothus esset, fortè potuissent abnegari. Non igitur legitimus patris nothi conditionem assumit, sicuti nos Adami naturam in omnibus retinemus. Ad id verò, quod hoc pacto facile legi fraudem fieri posse Baldus & ceteri dicebant, ex quo usufructus ad spurium patrem esset peruenturus, quamuis Bartolus etiam responderit, & is tamen mihi eo in loco non omninò satisfacit, altiusq; radix hæc euellenda fuit, non humi tantum amputanda. In hoc enim quaestionis totius cardinem verti arbitror, iudicio ne Aui, hic spurius eum usufructum consecutus videatur, aut minus. Nam si voluntas hæc præcipua Aui fuisse monstretur, ut usufructu spurius potiretur, posset probabilior fortè Baldi opinio videri, quasi id quod ei rectè transferre in filium non licebat, obliquo quodam cursu assequi contenderit, aduersus legum constitutiones, b Ego verò ita censeo,

leo, cum Auus nepotem sibi hæredem instituit, id eius potius contemplatione, quam filij aut alterius cuiuscunq; in dubio factum videri, *a* licet enim plerunq; extrinsecus quædam inspicere soleant, quæ testatorem ad id potuerint inuitare, ex quibus dein & illius mentē dijudicamus, *b* nulla tamen hîc coniectura, quod id occasione filij factum fuerit, rectè admitti potest, ex quo ita institutio vitaretur, quod aduersus communem omnium qui testatur, propositum est, qui semper ea in testamento & voluisse & gessisse præsumuntur, quæ ad eorum voluntatem tuendam, non infirmendam sint aptiora. *c* Hodie sanè & hoc eò minùs dubium est, quod omnia ab Auo in nepotem collata, censentur aduentitia, sicq; illi proprijs meritis, non pariter ratione acquisita, *d* maximeq; si eiusmodi sint, quæ non necessariò ab Auo nepoti essent relinquenda. *e* Quæ cum ita sint, licet vsufructus deinde filio acquirendus esset, cum tamen illum non auito præcipuè iudicio consequatur, crediderim cum illius compotem esse posse, *f* dum tamen hoc in fraudem ab Auo seu nepote factum non constaret, *g* quod quibusdam ex rebus alibi à nobis traditis colligeretur, *h* in dubio autem non esset præsumendum, *i* venit siquidem hic

vsu-

a l. fi. C. de usufru. l. si verbo. §. 1. ff. mād.

b arg. l. si militi. l. si forte. de Castr. pec. not. Alex. d. §. in arrogato, de vulg. & pu.

c l. 3. C. de test. mil.

d Bar. Gl. l. q. in aliena, §. in terdū, de acq. hæ. & in l. q. situm, de le. i. c. Alcia. reg. i. præsumpt. 17. num. 3.

e l. ita fidei. §. fi. de Iu. fidei. Bal. l. eam, quam. C. de fideicom. n. 54.

g l. Lucius. §. fi. de leg. i.

Alex. l. 6. de vulg.

h Supra c. 43. i. Alex. confi.

si. in 2.

a Fel.c.mul-
torum, de lu-
dz. r. notab.

b Bart. l. si is
qui duos, de
liber. leg. Bal.
l. r. pro Socio.
14. q.

c l. fin. de his
qui. vt ind. l.
affectionis.
de don.

d l. si is qui
duos. de lib.
leg.

e l. post lega-
tū. §. qui prin-
cipale. de his
quib. vt ind. l.
Papin. §. sed
neq. de inoff.
test.

f Bart. l. filio.
de don. causa
mort.

g l. quod ser-
uus, vbi Bart.
de acq. poss.
h Sozin. d. §.
quid si is. nu.
3.

usufructus in consequentiam quandam,
ex legis, non Aui, præcepto, & propterea
permissam. a Ille nepoti tantum relictum
voluit, vt modò diximus, lex usufructū
patri defert. Acquiritur ergo hoc ex qua-
dam veluti tacita societate, in qua nihil
fraudis suspicio vnquam nocere potest.
b Sed & demus manifestè apparere, filij
etiam intuitu id Auum fecisse, nepos pro-
prietatem, filius usufructum assequere-
tur, adhuc tamen hanc nepotis institutio-
nem irritam non existimarem, tum quia
hac sola affectionis ratio nihil obesse de-
bet, c tum quia regula est, si quis rem duo-
bus coniunctim legauerit, quorum alter
ad illam obtinendam idoneus, alter ine-
ptus sit incapaci portionem capaci accre-
scere, non relictum totū corruere, d cū
enim principale per se validum sit, acces-
sorij deinde infirmitate nequit vitari:
e Docuitq; Bartolus, si quid filio legatum
sit, dubiteturq; eius ne intuitu, an patris
fuerit relictum, si pater capere nō possit,
tūc dubio procul id filio acquiri, patrem
priuari. f Cui accedit quod quotiescunq;
illicita est acquisitionis causa, nunquam
patri per filium, aut domino per seruum
quæritur, g quod in hac ipsa quæstione &
Socinus tradidit. h Cætera per Baldum in
contrarium adducta nihil obstant, cū,
vt di-

vt dicebat Iustinianus nulla legitima con-
 sequētia de filio ad nepotem fiat, nec tam
 odiosa seueritas vllatenus ad nepotem de-
 9 beat extendi. Limitanda tamē erit in pri-
 mis hæc quæstio, vt tunc Auus nepotem
 ex filio spurio non possit instituere, si spu-
 rium illum ex incestu suscepit, cū tunc
 personas egredi non possit ab Arcadio
 præscriptas, quam limitationem ex men-
 te Baldi sumptam, *a* contra Iasonem om-
 ninò recipiendā puto. *b* Secunda limita-
 tio à Doctoribus omnibus allata, vt nec
 tunc nepos possit institui, cū legitima
 soboles auo adest (excepta tamen vncia,
 quæ etiā hoc casu ei relinqui potest,) *c* ni-
 hil est quodd in dubium reuocetur, quip-
 pe quæ à Iustiniano tradita est, *d* proce-
 detq; etiā vbi tantū nepotes legitimi
 ex filijs legitimis nati extarent, cū filio-
 rum tunc locum referant, *e* secūs verò
 in Auiā esset, cui ab intestato spurij cum
 legitimis, & nepotes etiā ex spurijs æquē
 aliquando succedunt, *f* vnde & ab ea, ijs
 quoq; extantib. institui rectē possent, *g* nisi
 10 fortasse ex putatiuo matrimonio suscepti
 essent, in quo iuris error affuisset. *h* Tertiò
 & hæc ita accipienda sunt, cū auus testa-
 tus decesserit, cæterū ab intestato, non
 est quodd nepos ad eius legitimam succe-
 sionem ausit aspirare, cū ei à patre suo

Y spurio

a Bald. l. ff.
quis incesti.C. de incest.
nupt.b Ias. d. s. qd
si is. in fin.c Capyc. de-
cif. 131.d d. l. ff. C. de
nat. lib. Alex.
confi. 74. in
3.e Crauet. cōf.
200.f l. pen. C. ad
Orfi. Rosel.
de succ. ab in-
test. num. 40.g Cast. d. s.
quid si is. in
fin.h Ruin. conf.
14. in 3. col. ff.

a d.l.fi. Cast.
Soz.d.f. quid
fi is. nu. 4.
Dec.conf. 85.
in fin.

b Gratus.cō-
fil.6.in 2.

c f. filium,
Aut. qui. mo.
nat. sui.
d Fed.conf. 57

spurio aditus ab intestato fuerit interclit.
sus. a In ceteris igitur casibus, quæ supra
diximus, seruabuntur, vsque adeò, vt nec
frater à testatore prateritus, possit idcir-
cò nepotem hunc institutum, querela in-
officiosi repellere, vt ciuis meus respon-
dit. b

Quæcunque autem de nepote legitimo
ex filio spurio sunt dicta, ea & in nepote
spurio ex filio legitimo sunt affirmanda,
cùm vtrunq; casum Iustinianus equipara-
rit. In hocque & minor adest dubitatio,
quòd cessat ratio illa vsusfructus, auusq;
quo ad illum penitus ignotus & extra-
neus habetur. c Et in hoc casu secundum
hanc sententiam à Federico Senen. re-
sponsum est. d

AN VALEAT STATVTVM,
quo spurij æquè cum legitimis ad
parentum successionem
vocantur.

- 1 Ius diuinum repellit spurios à successione.
- 2 Statutum, præbens occasionem peccati
nullum est.
- 3 Non valet statutum, ne exceptio oppo-
natur, quòd quis sit spurius.
- 4 Legitima à statuto minui, & in totum
tollipotest.

5 Olim

- 5 Olim quicumque spurij succedebant ma-
tri.
- 6 Ex temporum varietate, leges mutan-
tur.
- 7 Cinitates qua superiorem non agnoscūt,
quo ad iurisd. equiparantur Imper.
- 8 Præcepta veteris testam. in causis deci-
dendis quid valeant.
- 9 Quid dicta Augustini.
- 10 Quando lex valeat, ex qua peccatum
oriri potest.
- 11 Pœna pecuniaria homicidio imponi po-
test.
- 12 Statutum, vt spurij succedant, videtur
æquissimum.

C A P. L I I I I.

ON minùs quoq; celebris
est illa quæstio, & in Gym-
nasijs publicis sæpiùs agita-
ta, a an lege Municipali,
spurij perinde ac legitimi
ad successiõem vocari pos-
sint. Proferamus & nos in hoc sententiam
nostrâ, vt si quid alios præterierit, in me-
diû adducamus. Solet frequentius à Do-
cto. spuriorum causa oppugnari, quibus
id iniquum satis videtur, vt eorum æqua-

Y 2 lis

a Præp. c. per
venera. qui fi.
leg. co. 98. Ro-
sel. in tract. le-
git. lib. 2. ca. 1.
nu. 38. Arct. l.
3. de testam.